

Menetelmäkuvaus 1.16.G

Rekisteriseuranta - status tutkimushetkellä ja seuranta-ajat

Status tutkimushetkellä ja rekisteriseurantatiedot

Seuranta-aikojen laskukaavat

16.5.1988/PS

Päiv. 25.09.1990

AKL aineistot: Status tutkimushetkellä ja rekisteriseurantatiedot

Rekisteriseurannan puitteissa seurataan aineistoon kuuluvia henkilöitä seuraavissa rekisteritiedoissa:

1. Kuolema
2. Työkyvyttömyys
3. Lääkekorvaus
4. Sairaalapoistoilmoitus
5. Syöpä

Näistä kustakin muodostetaan:

1. STATUS tutkimushetkellä
2. Seurannan aikana ilmaantuvat tiedot

Mikäli henkilö on kuollut tutkimushetkellä, ovat muut statukset tutkimushetkellä = 0.

STATUS tutkimushetkellä jakautuu lisäksi

- tutkimustiedostoissa oleva "aikaisempi raportoitu tilanne" (1980) (kuolema, työkyvyttömyys)
- päivittyvä STATUS tutkimushetkellä (kaikki seurantatiedot)

Huomattavaa on, että STATUS TUTKIMUSHETKELLÄ on aikaisemmin ollut kiinteä tieto (jonkun määrätyn päivitysvuoden tasolla). Koska alkamisaikoja (uusia) kuitenkin päivitettiin ja seuranta-ajat laskettiin uusien alkamisaikojen perusteella, on syntynyt ristiriitatilanteita status-tiedon ja seuranta-aikojen välillä (eli uusia ennen tutkimusta syntyneitä tapauksia, joilla seuranta-aika on 000 ja status on 0).

Nyt siis päivitetään status-tietoa aina kulloisenkin päivitysvuoden lopun tilanteen mukaiseksi, jolloin status ja seuranta-ajat sekä toteamisajasta riippuvien muuttujien sisältö vastaavat toisiaan.

Tarvittaessa on saatavissa ylläpitäjältä kustakin seurantatietoryhmästä halutun päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen versio.

ALKAMISAIKOJEN PÄIVITYS

Alkamisajat päivitetään rekistereihin siitä riippumatta, onko kyseessä uusi tai muuttunut tai poistunut aika.

Myös kuoleman suhteen päivitetään kaikki tiedot vastaamaan Kelan tietokantatietoja. Toisin sanoen muuta kautta kuin Kelan rekistereistä saatu kuolintieto häviää, samoin mahdolliset saadut kuolinsyytiedot. Kuolinsyytiedot häviävät myös niiltä, jotka päivityksessä tulevat uusiksi ennen tutkimusta kuolleiksi.

Huom. Poikkeuksena on kuitenkin työkävyttömyyteen sekä lääkekorvauksiin liittyvä olemassaoleva muuttunut alkamisaika, joka päivitetään vain siinä tapauksessa, että se on aikaisempi kuin rekisterissä jo oleva aika.

Eli siis:

- 1) uudet rekisteröidään
- 2) muuttuneet päivitetään vain, jos alkamisaika on aikaisempi kuin entinen
- 3) poistuneita ei poisteta, vaan ollut tieto jää.

Tutkimusosastiedostoissa olevat muuttajat: STATUS tutkimushetkellä
ja seurannan aikana ilmaantuvat tapahtumat

1. KUOLEMA

1.1 Kuollut tutkimushetkellä

1.1.1 Kuollut tutkimushetkellä (TOTAL V2611, AU V7911,
M-S V11012, V11081)

0 = elossa tutkimushetkellä

1 = kuollut tutkimuspäivänä tai sitä ennen

Tämä tieto päivitetään aina päivitysvuoden lopun tilanteen mukaiseksi.

VERTAILU Mitä muutoksia on tapahtunut edellisen status-muuttajien päivityksen jälkeen esim. vuoden 1985 päivitykseen verrattuna:

a) TOTAL

V. 1985 tasolle päivityksessä tapahtuu edelliseen tietoon verrattuna seuraavaa (liite 1):

- 13 tapausta poistuu ennen tutkimusta kuolleista
- 12 tapausta tulee lisää ennen tutkimusta kuolleisiin (liite 1).

b) AU

V. 1985 tasolle päivityksessä tapahtuu edelliseen tietoon verrattuna seuraavaa (liite 1):

- 7 tapausta poistuu ennen tutkimusta kuolleista
- 2 tapausta tulee lisää ennen tutkimusta kuolleisiin (näistä toinen on kuollut jo ennen TOTAL:ia).

c) MINI-SUOMI

V. 1985 tasolle päivityksessä ei tapahdu muutoksia verrattuna edelliseen v. 1981 päivitettyyn tietoon (liite 1).

Muutokset johtuvat päivityksessä tapahtuneista kuolinaikojen muutoksista.

1.1.2 Kuollut tutkimushetkellä (aikaisempi raportoinnissa käytetty tilanne, v. 1980)

a) TOTAL

Tieto säilyy aikaisemmassa sisällössään, jossa se on ollut eri taulukointien pohjana, poisjääneiden rekisterissä muuttujassa V2803, ent. V145 (poisjäännin syy) koodi 19 (=ennen tutkimusta kuollut).

b) AU

Tieto säilyy aikaisemmssa sisällössään, jossa se on ollut eri taulukointien pohjana, poisjääneiden rekisterissä muuttujassa V7925, ent. V1011 (poisjäännin syy) koodi 20 (=ennen tutkimusta kuollut).

c) MINI-SUOMI

1) V. 1981 tason tietoa ei erillisenä säilytetä tutkimuspäivämäärän eikä perustutkimuspäivämäärän suhteen (päivitetty tieto tulee seuranta-tietueelle). Sensijaan terveystietueiden ja jälkitutkimuspäivämäärien suhteen v.1981 tason tieto säilyy muuttujissa V1007 ja V1009, koska niitä ei toistaiseksi päivitetä.

2) Perusraportissa käytetty kuolintieto säilyy muuttujissa V1102, V1129, V1330, V1332.

1.2 Kuollut seurannan aikana (TOTAL V2612, AU V7912,
M-S V11013, V11082)

0 = ei kuollut seurannan aikana tai kuollut ennen tutkimusta
1 = kuollut seurannan aikana

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen seurantatieto.

2. TYÖKYVYTTÖMYYS

2.1 Työkyvyttömyyseläke tutkimushetkellä

2.1.1 Työkyvytön tutkimushetkellä (TOTAL V2626, AU V7926, M-S V11026, V11095)

- 0 = ei
- 1 = pysyvä
- 2 = määräaikainen

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen seurantatieto (kts. huomautus poikkeuksesta s. 2).

- a) TOTAL ja
- b) AU

Päivitettäessä uuden rekisteriseurantasysteemin puitteissa uusina muuttujina seurantaosatieostoon tulee

- Työkyvyttömyys tutkimushetkellä, pääsairaus (TOTAL V2627, AU V7927)
- Työkyvyttömyys tutkimushetkellä, 1. lisäsairaus (TOTAL V2628, AU V7928)
- Työkyvyttömyys tutkimushetkellä, 2. lisäsairaus (TOTAL V2629, AU V7929)

c) MINI-SUOMI

- Työkyvyttömyys tutkimuspäivänä (V11026)
- Työkyvyttömyys PT vertailupäivänä (V11095)
- Kumpaakin vastaavat pää- ja lisäsairaudet (V11027-V11029, V11096-V11098)

2.1.2 Työkyvytön tutkimushetkellä (aikaisempi raportoinnissa käytetty tilanne, v. 1980)

- a) TOTAL ja
- b) AU

Koska aikaisempaa tilannetta on käytetty paljon eri yhteyksissä hyödyksi, se on syytä säilyttää sellaisenaan tutkimustiedostoissa:

TOTAL V616 (Työkyv. tutk. hetkellä,
aikaisempi tilanne)

AU V3225 (- " -)

Näissä muuttujissa ei ole ollut lisämuuttujina pää- ja lisäsairautstietoja, eikä niitä nyt jälkikäteen lisätä.

Huom. V3225 tieto siirretään muuttujaan V280 (V3280)

c) MINI-SUOMI

- 1) Nykyisessä MINTUN:ssa on työkyvyttömyysstatus päivitetty v. 1981 tasolle. Se säilytetään sellaisenaan MINTUN:ssa terveystietojen ja jälkitutkimuspäivämäärien suhteen, koska näitä ei toistaiseksi päivitetä.
 - Työkyvyttömyys TH päivänä ja vastaavat sairaudet (V1012, V1429-V1431)
 - Työkyvyttömyys JT päivänä (sairauskoodeja ei ole) (V1014)

Tutkimus- ja perustutkimuspäivämäärien suhteen tulee päivitetty tieto seurantatietueelle.

- 2) Poimintahetken tieto on muuttujissa V1016-V1020.

2.2 Pys. / määräaik. työkyvyttömyys ilmaantunut seurannan aikana (TOTAL V2631 ja V2638, AU V7931 ja V7938, M-S V11031, V11038, V11100, V11107)

0 = ei ole ilmaantunut työkyv. eläkettä tutk. jälkeen
1 = on myönnetty työkyv. eläke tutk. jälkeen

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen tieto (kts. huomautus poikkeuksesta s.2).

Päivittyvät tk-sairauskoodimuuttujat ovat TOTAL V2633-2635, V2640-2642, AU V7933-7935, V7940-V7942, M-S V11033-11035, V11040-11042, V11102-V11104, V11109-11111.

3. LÄÄKEKORVAUSOIKEUS (pysyvä)

3.1 Lääkekorvausoikeus tutkimushetkellä

3.1.1 Lääkekorvaus tutkimushetkellä (TOTAL V2644, AU V7944, M-S V11044, V11113)

0 = ei ole lääkekorvausoikeutta tutkimuspäivänä

1 = on voimassaoleva lääkekorvausoikeus tutkimuspäivänä

TOTAL ja AU: tutkimuspv, M-S tutkimus- ja perustutkimuspv.

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen tieto (kts. huomautus poikkeuksesta s.2).

a) TOTAL ja

b) AU

Näitä statustietoja ei ole aikaisemmin muodostettu.

c) MINI-SUOMI

Muuttujat:

- lääkekorvaus tutkimuspäivänä (V11044)

- lääkekorvaus PT vertailupäivänä (V11113)

- kummastakin sairauskoodit 1-7

3.1.2 Lääkekorvaus tutkimushetkellä (aikaisempi tilanne)

a) TOTAL ja

b) AU

Näissä tiedostoissa ei ole aikaisemmin muodostettua lääkekorvausstatustietoa eikä sitä enää jälkikäteen muodosteta.

c) MINI-SUOMI

1) MINTUN:ssa on muuttujissa V1435-V1470 vuoden 1981 lääkekorvausstatus muodostettuna. Sitä ei säilytetä tutkimus- ja perustutkimuspäivämäärien suhteen, nämä tulevat seurantatietueelle päivitettävänä tietoina. TH-päivämäärän suhteen v.1981 tieto säilytetään muuttujissa V1447-V1458, koska sitä ei toistaiseksi päivitetä.

2) Poimintahetken tilanne säilyy muuttujissa V1037-V1044 (sairauskoodit 1-8).

3.2 Lääkekorvausoikeus ilmaantunut seurannan aikana
(TOTAL V2652, AU V7952, M-S V11052, V11121)

0 = ei ole ilmaantunut lääkekorvausta seurannan aikana

1 = on ilmaantunut lääkekorvausoikeus seurannan aikana

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen
tieto (kts. huomautus poikkeuksesta s.2).

4. SAIRAALAPOISTOILMOITUS (SPI)

4.1 Sairaalassa tutkimushetkellä

(TOTAL V1354, AU V6552, M-S V11202, V11318)

0 = ei sairaalassa tutkimushetkellä

1 = sairaalassa tutkimushetkellä

TOTAL: tutkimuspvm tai 1.1.1970, jos tutkittu sitä ennen,

AU: tutkimuspvm, M-S tutkimus- ja perustutkimuspvm.

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen tieto. On huomattavaa, että sairaalapoistoilmoituksista haetaan päivitystilanteessa vain uudet tapaukset eli poistuneet ja muuttuneet eivät päivitty.

4.2 SPI ilmaantunut seurannan aikana (TOTAL V1355, AU V6553,

M-S V11203, V11319)

0 = SPI ei ilmaantunut seurannan aikana

1 = SPI ilmaantunut seurannan aikana

TOTAL: tutkimuspvm tai 1.1.1970, jos tutkittu sitä ennen,

AU: tutkimuspvm, M-S: tutkimus- ja perustutkimuspvm.

Katso huomautus kohdasta 4.1.

5. SYÖPÄ

5.1 Syöpä tutkimushetkellä (TOTAL V2701, AU V8001, M-S V11451, V11499)

0 = ei syöpää tutkimushetkellä tai kuollut tutkimushetkellä

1 = ainoastaan ihon basalioma

2 = karsinooma

TOTAL ja AU: tutkimuspvm, M-S tutkimus- ja perustutkimuspvm.

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen tieto.

5.2 Syöpä ilmaantunut seurannan aikana (TOTAL V2723, AU V8023, M-S V11473, V11521)

0 = syöpä ei ilmaantunut seurannan aikana

1 = syöpä ilmaantunut seurannan aikana

Päivittyvä, tiedoston päivitysvuoden lopun tilanteen mukainen tieto.

SEURANTA-AIKOJEN LASKUKAAVAT

Kaavoissa käytetyt symbolit

- $S(ka)$ = seuranta-aika kuolemaan ilman kuolinsyytä
- $S(ks)$ = seuranta-aika kuolemaan kuolinsyyt huomioiden
- $S(e)$ = seuranta-aika pysyvään työkyvyttömyyteen
- $S(l)$ = seuranta-aika pysyvään erityiskorvattavaan lääke-
lääkeoikeuteen
- $S(s)$ = seuranta-aika syöpään
- $S(sk)$ = seuranta-aika sairaalassa käyntiin
- $S(v)$ = seuranta-aika 65-vuotispäivään

Tutkimuspäivä on joko TOTAL-, AU- tai MINI-SUOMI-tutkimuspäivä
tai MINI-SUOMI-PT-vertailupäivä.

- Päivitysvuosi tarkoittaa sitä vuotta, jonka tietoja
ollaan päivittämässä.
- Seuranta-ajat lasketaan päivinä.
- Tyhjää kenttää merkitään symbolilla b.

Seuranta-aika kuolinaikojen päivitykseen

Kuolinaikojen päivityksen jälkeen lasketaan seuranta-aika kuolinaikojen päivitykseen seuraavasti:

$$\begin{aligned} S(ka) &= K - T, \text{ jos } K \neq b \text{ ja } K > T \\ &= 0, \text{ jos } K \neq b \text{ ja } K \leq T \\ &= P - T, \text{ jos } K = b \end{aligned}$$

Merkinnät:

K = Kuolinpäivä
T = Tutkimuspäivä
P = Päivitysvuoden viimeinen päivä

Seuranta-aika kuolinaikojen päivitykseen on siis aikaväli päivinä

tutkimuspäivästä kuolinpäivään, mikäli henkilö on kuollut tutkimuksen jälkeen

tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilö on elossa

0, jos henkilö on kuollut viimeistään tutkimuspäivänä.

Seuranta-aika kuolinsyiden päivitykseen

Kuolinsyytietojen päivityksen jälkeen lasketaan seuranta-aika kuolinsyiden päivitykseen seuraavasti:

$$\begin{aligned} S(ks) &= K - T, \text{ jos } b \neq K \leq P \text{ ja } K > T \\ &= 0, \text{ jos } K \neq b \text{ ja } K \leq T \\ &= P - T, \text{ jos } K = b \end{aligned}$$

Merkinnät:

K = Kuolinpäivä
T = Tutkimuspäivä
P = Päivitysvuoden viimeinen päivä

Seuranta-aika kuolinsyiden päivitykseen on siis aikaväli päivinä:

tutkimuspäivästä kuolinpäivään, mikäli henkilö on kuollut tutkimuksen jälkeen

tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilö on elossa

0, jos henkilö on kuollut viimeistään tutkimuspäivänä.

Seuranta-aika työkyvyttömyyteen

Jos muuttujissa E tai K ei ole tietoa, niin seuraavassa kaavassa niille oletetaan arvo 999999.

Työkyvyttömyyseläketietojen päivityksen jälkeen lasketaan työkyvyttömyysseuranta-aika seuraavasti:

$$S(e) = \begin{cases} \min(E-T, K-T, V-T, P-T), & \text{jos } T < \min(E, K, V, P) \\ 0, & \text{jos } T \geq \min(E, K, V, P) \end{cases}$$

Merkinnät:

- E = Työkyvyttömyyden alkamisaika kuukauden tarkkuudella
- T = Tutkimuspäivä
- K = Kuolinpäivä
- V = 65-vuotispäivä
- P = Päivitysvuoden viimeinen päivä

Työkyvyttömyysseuranta-aika $S(e)$ on siis joko pienin aikaväleistä

tutkimuspäivästä työkyvyttömyyden alkamisaikaan

tutkimuspäivästä kuolinpäivään

tutkimuspäivästä 65-vuotispäivään

tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilö oli tutkimuspäivänä työkykyinen, elossa ja alle 65-vuotias

tai 0 muussa tapauksessa.

Seuranta-aika pysyvän erityiskorvattavan lääkeoikeuden alkamiseen

Jos muuttujissa L tai K ei ole tietoa, niin seuraavassa kaavassa niille oletetaan arvo 999999.

Lääkekorvausperusteisten tietojen päivityksen jälkeen lasketaan seuranta-aika pysyvän erityiskorvattavan lääkeoikeuden alkamiseen sairauskohtaisesti seuraavasti:

$$S(l) = \begin{array}{l} \min(L-T, K-T, P-T), \text{ jos } T < \min(L, K, P) \\ = 0 \qquad \qquad \qquad \text{, jos } T \geq \min(L, K, P) \end{array}$$

Merkinnät:

- L = Erityiskorvattavan lääkeoikeuden alkamispäivä
- T = Tutkimuspäivä
- K = Kuolinpäivä
- P = Päivitysvuoden viimeinen päivä

Seuranta-aika pysyvän erityiskorvattavan lääkeoikeuden alkamiseen $S(l)$ on siis joko pienin aikaväleistä:

tutkimuspäivästä erityiskorvattavan lääkeoikeuden alkamispäivään
tutkimuspäivästä kuolinpäivään

tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään,
mikäli henkilö oli tutkimuspäivänä ilman
oikeutta erityiskorvattavaan lääkkeeseen ja elossa

tai 0 muussa tapauksessa.

Seuranta-aika syövän ilmaantumiseen

Jos muuttujissa C tai K ei ole tietoa, niin seuraavassa kaavassa niille oletetaan arvo 999999.

Syöpätietojen päivytyksen jälkeen lasketaan seuranta-aika syövän alkamiseen multippelikohtaisesti seuraavasti:

$$\begin{aligned} S(s) &= \min(C-T, K-T, P-T), \text{ jos } T < \min(C, K, P) \\ &= 0 \quad \quad \quad \text{, jos } T \geq \min(C, K, P) \end{aligned}$$

Merkinnät:

C = Syövän toteamisaika kuukauden tarkkuudella

T = Tutkimuspäivä

K = Kuolinpäivä

P = Päivytysvuoden viimeinen päivä

Seuranta-aika syövän alkamiseen S(s) on siis joko pienin aikaväleistä:

tutkimuspäivästä syövän toteamisaikaan

tutkimuspäivästä kuolinpäivään

tutkimuspäivästä päivytysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilöllä ei tutkimushetkellä ollut syöpää ja oli elossa

tai 0 muussa tapauksessa.

Seuranta-aika sairaalassa käyntiin

Jos muuttujissa H tai K ei ole tietoa, niin seuraavassa kaavassa niille oletetaan arvo 999999.

Sairaalapoistoilmoitustietojen päivityksen jälkeen lasketaan seuranta-aika sairaalassa käyntiin seuraavasti:

$$S(sk) = \begin{cases} \min(H - \max(A, T), K - \max(A, T), P - \max(A, T)), & \text{jos } \max(A, T) < \min(H, K, P) \\ 0, & \text{jos } \max(A, T) \geq \min(H, K, P) \end{cases}$$

Merkinnät:

H = Sairaalaan sisäänkirjoituspäivä
T = Tutkimuspäivä
K = Kuolinpäivä
P = Päivitysvuoden viimeinen päivä
A = 1.1.1970

Seuranta-aika sairaalassakäyntiin $S(sk)$ on siis joko pienin seuraavista aikaväleistä:

päivämäärästä 1.1.1970 tai sen jälkeisestä tutkimuspäivästä sairaalaan sisäänkirjoituspäivään,

päivämäärästä 1.1.1970 tai sen jälkeisestä tutkimuspäivästä kuolinpäivään

päivämäärästä 1.1.1970 tai sen jälkeisestä tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilö ei 1.1.1970 tai sen jälkeisenä tutkimuspäivänä ollut sairaalassa ja oli elossa

tai 0 muussa tapauksessa.

Seuranta-aika 65-vuotispäivään

Henkilötunnusten päivityksen jälkeen lasketaan seuranta-aika 65-vuotispäivään seuraavasti:

$$\begin{aligned} S(v) &= \min(V - \max(A, T), P - \max(A, T)), \text{ jos } \max(A, T) < \min(V, P) \\ &= 0, \text{ jos } \max(A, T) \geq \min(V, P) \end{aligned}$$

Merkinnät:

V. = 65-vuotispäivä
T = Tutkimuspäivä
P = Päivitysvuoden viimeinen päivä
A = 1.1.1970

Seuranta-aika 65-vuotispäivään $S(v)$ on siis joko pienin seuraavista aikaväleistä:

päivämäärästä 1.1.1970 tai sen jälkeisestä tutkimuspäivästä 65-vuotispäivään.

päivämäärästä 1.1.1970 tai sen jälkeisestä tutkimuspäivästä päivitysvuoden viimeiseen päivään, mikäli henkilö ei 1.1.1970 tai sen jälkeisenä tutkimuspäivänä ollut 65-vuotias

tai 0 muussa tapauksessa.